

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
İÇİNDEKİLER.....	9
KISALTMA LİSTESİ	13
GİRİŞ	15

BİRİNCİ BÖLÜM

SUSMA HAKKINA İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER

I. SUSMA HAKKININ TANIMI VE HUKUKİ GELİŞİMİ.....	19
A. Susma Hakkının Tanımı	19
B. Susma Hakkının Hukuki Gelişimi	20
1. Uluslararası Hukukta Susma Hakkı	20
2. Ulusal Hukukta Susma Hakkı	27
II. SUSMA HAKKININ DİĞER KAVRAM VE İLKELERLE İLİŞKİSİ İLE TEMELLENDİRİLMESİ	32
A. Susma Hakkının Diğer Kavram ve İlkelerle İlişkisi.....	32
1. Hukuk Devleti İlkesiyle İlgisi.....	33
2. İfade Özgürlüğüyle İlgisi.....	34
3. İnsan Onuru ile İşkence ve Kötü Muamele Yasağı ile İlgisi	35
4. Adil Yargılanma ile İlgisi	40
5. Suçsuzluk Karinesi ile İlgisi	42
B. Susma Hakkının Temellendirilmesi	48
1. İkrar Delilinin Güvenilirliğinin Sağlanması	48
2. Sosyal Sözleşme Teorisi	49
3. İtham Sisteminin Genel Özellikleri.....	50
4. Özel Hayatın Gizliliği	51

İKİNCİ BÖLÜM

HUKUKUMUZDA VE UYGULAMADA SUSMA HAKKININ NİTELİĞİ KAPSAMI VE SINIRLARI

I. SUSMA HAKKININ HUKUKİ NİTELİĞİ	55
II. KAPSAM AÇISINDAN SUSMA HAKKINDAN YARARLANABİLEN KİŞİLER VE YARARLANMA KOŞULLARI	59
A. Gerçek Kişiler	59
1. Şüpheli/Sanık Bakımından	59
2. Suça Sürüklenen Çocuklar Bakımından	63
3. Tanık Bakımından	66
a. Tanığın Kendisi İçin Yararlanma	68
b. Tanığın Yakınları İçin Yararlanma	70
B. Tüzel Kişiler Bakımından Susma Hakkından Yararlanma	77
C. Diğer Kişi Olarak Mağdurun Tanıklığında Susma Hakkından Yararlanma	80
III. SUSMA HAKKININ KULLANIM BİÇİMLERİ	82
A. Tam Susma	83
B. Kısmi Susma	85
C. Geçici Susma/Zamana-Yere Bağlı Susma	86
VI. SUSMA HAKKININ GEÇERLİ OLDUĞU ZAMAN ARALIĞI	87
A. Soruşturma Aşamasından Önce	88
B. Soruşturma ve Kovuşturma Aşamasında	96
C. Önödeme Aşamasında	100
D. Seri Muhakeme Aşamasında	101
E. Uzlaştırma Aşamasında	104
F. İnfaz Aşamasında	107

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SUSMA HAKKININ SINIRLARI VE SUSMA HAKKINI İHLAL EDEN DURUMLAR VE SONUÇLARI

I. SUSMA HAKKININ İSTİSNALARI/SINIRLARI	111
A. Rızayla Yapılan Açıklama/Susma Hakkının Kullanılmasından Vazgeçme	112
B. Suç İsnadı Altında Bulunan Kişinin Yalan Beyanı ve Sonuçları	115

C. Katlanma Yükümlülüğü Bakımından Tartışmalı Ceza Muhakemesi İşlemleri.....	119
1. Kimliği Konusunda Susma.....	119
2. Teşhis.....	124
3. Yüzleştirme.....	130
4. Keşif ve Yer Gösterme.....	133
5. Beden Muayenesi.....	136
6. Parmak İzleri.....	144
7. Koruma Tedbirleri Açısından Susma Hakkı.....	146
a. Arama, Muhafaza Altına Alma ve Elkoyma.....	146
b. İletişimin Dinlenmesi Suretiyle Denetlenmesi.....	149
c. Teknik Araçla İzleme.....	152
d. Gizli Soruşturmacı Görevlendirilmesi.....	154
D. Susma Hakkı Bakımından Sosyal Medya Bilgilerinin Elde Edilişi ve Uygulanabilirliği.....	158
II. SUSMA HAKKINI İHLAL EDEN DURUMLAR.....	162
A. Kendisine Yüklenen Suçu Öğrenme Hakkı İle İlişkisi -Hakları Öğrenme Hakkı.....	162
1. Genel Olarak.....	162
2. Aydınlatma Yükümlülüğü.....	165
3. Avukatın Rolü.....	171
4. Dosya İnceleme Yetkisinin Susma Hakkı Kapsamında Kısıtlanması ve Şüpheli Hakkındaki Delillerin Varlığının Tespiti.....	174
B. Susma Hakkının İhlaline Bağlanan Hukuki Sonuçlar.....	175
1. Genel Olarak.....	175
2. Susma Hakkının İhlal Edilmesiyle Elde Edilen Delillerin Değerlendirilmesi.....	179
3. Elde Edilen Hukuka Aykırı Delillerin Uzak Etkisi.....	185
4. Hukuka Aykırı Elde Edilen Delillerin Dosyadan Çıkartılması Sorunu.....	190
5. Kamu Makamları Dışındaki Kişiler Tarafından Elde Edilen Hukuka Aykırı Deliller.....	193
6. İkrarın Geçerlilik Koşulları ve Değerlendirilmesi.....	195
7. Susma Hakkının Varlığının Yorumlanmasına İlişkin Mahkeme Kararlarına Yansıyan Hatalı Değerlendirmeler.....	199

a. Genel Olarak.....	199
b. Hakimın Vicdani Kanaati Susma Hakkının İkrar Olarak Değerlendirilmesi	199
c. Susma Hakkı Bulunan ve Suçunu Kabul Etmeyen Sanığın Pişman Olduğunu Beyan Etmesinin Beklenemeyeceği	200
d. Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılmasının Uygulanmaması	200
e. Savunmasını Yargılamayı Yapan Mahkemede Veya SEGBİS Sistemi Aracılığıyla Yapmak İsteyen Sanık.....	201
f. Ana Dilinde Savunma Yapmak İsteyen Sanık.....	202
g. Susma Hakkının Kullanılmasını Siyasi Bir Duruş Olmasını Kabul Edilemeyeceği	202
h. Sanığın Kollukta Yasal Susma Hakkını Kullanmış Olmasının Müşnet Suç Yönünden Delil Veya Örgütsel Faaliyet Olarak Kabul Edilemeyeceği	202
i. Yurt Dışında Bulunan Sanığın Usulüne Uygun Olarak Savunmasının Alınamaması Nedeniyle, Sanığın Susma Hakkını Kullandığı Kabul Edilmeyeceği.....	203
j. Susma Hakkı Bulunan Sanığın Suçunu İnkâr Ettiği Gerekçesiyle TCK m. 62'nin Uygulanmaması.....	203
k. Susma Hakkı Bulunan Sanığın Suçunu İnkâr Ettiği Gerekçesiyle Haksız Tahrik Hükmünün Uygulanmaması	204
l. Esas Mahkemesinde Müdafî İle Birlikte Savunmasını Yapmak İsteyen Sanığın Susma Hakkını Kullandığını Kabul Etmesi	204
SONUÇ.....	205
KAYNAKÇA.....	215